

Elektrik ulaglary (EV) adaty benzin bilen işleýän awtoulaglara durnukly alternatiwa hökmünde çalt meşhurlyk gazanýar. Tehnologiýanyň ösmegi we daşky gurşaw habardarlygynyň artmagy bilen, awtoulag senagaty elektrik hereketliligine tarap ep-esli üýtgeşmäni başdan geçirýär.

Elektrik ulaglarynyň ýokarlanmagynyň in täsirli sebäpleriniň biri, sera gazlarynyň zyňyndylaryny azaltmak mümkinçiligidir. Adaty ulaglardan tapawutlylykda, EV-ler noldan çykýan zyňyndylary öndürýär, bu bolsa howanyň hapalanmagyny ep-esli azaldýar we howanyň üýtgemegine garşy göreşmäge kömek edýär. Mundan başga-da, elektrik togy has köp täzelenip bilýän energiýa çeşmeleri bilen has ýaşyl bolansoň, EV-leriň umumy uglerod yzlary azalmagyny dowam etdirýär we olary ekologiýa taýdan habarly sarp edijiler üçin has özüne çekiji görnüş edýär.

Tehnologiki Ösüşler: Ösen batareýa tehnologiýalarynyň ösmegi EV bazary üçin oýun üýtgediji boldy. Häzirki zaman litiý-ion batareýalary has uzak aralyklary, has çalt zaryad beriş wagtlaryny we gowulaşan çydamlylygy hödürleýär. Gaty ýagdaýly batareýalar we simsiz zaryad bermek ýaly täzelikler, elektrik ulaglarynyň amatlylygyny we netijeliligini hasam ýokarlandyrmagy wada berýär. Bu tehnologiki ädimler EV-leri gündelik ulanmak üçin has elýeterli we amaly edýär.

Elektrik ulaglaryna geçmek täze ykdysady mümkinçilikleri döredýär. EV senagaty önümçilikde, gözleg we ösüşde we infrastrukturanyň ösüşinde iş ýerlerini döredýär. Dünýäniň dürli künjeklerinde hökümetler ýollarda elektrik awtoulaglarynyň köpelmegini goldamak üçin zaryad beriş stansiýalary ýaly EV infrastrukturasy üçin maýa goýýarlar. Bu maýa goýum diňe bir ykdysadyýeti ýokarlandyrmak, eýsem aralykdaky aladalary çözmek we ulanyjylar üçin amatlylygy gowulandyrmak arkaly EV-leriň has köp kabul edilmegine itergi berýär.

Köp sanly peýdalara garamazdan, elektrik ulaglarynyň giňden kabul edilmegi birnäçe kynçylyklar bilen ýüzbe-ýüz bolýar. EV-leriň başlangyç bahasy adaty awtoulaglardan has ýokary bolup biler, ýöne bu boşluk tehnologiýanyň ösmegi we göwrümlü ykdysadyýetler bilen gysgalýar. Mundan başga-da, zaryad beriş infrastrukturasy, esasanam oba ýerlerinde elýeterlilik meselesi bolup galýar. Şeýle-de bolsa, dowamly maýa goýum we täzelikler bilen, bu kynçylyklar ýeňip geçiler we elektrik ulaglarynyň ýollarda agdyklyk edýän geljegine ýol açar.

Netijede, elektrik ulaglarynyň ýokarlanmagy ulag pudagynda üýtgeýiş üýtgeşmesini aňladýar.

Ahmet BAÝRAMOW
Türkmenistanyň Döwlet energetika
institutynyň talyby